



ARBETSMILJÖ
VERKET

AFS 2020:9

Särskilda bestämmelser om personlig skyddsutrustning med anledning av covid-19

ISBN 978-91-7930-685-4
ISSN 1650-3163

ARBETSMILJÖVERKET

Box 9082, 171 09 Solna

Telefon: 010-730 90 00

E-post: arbetsmiljoverket@av.se

www.av.se

BESTÄLLINGSADRESS

Arbetsmiljöverket

Box 9082, 171 09 Solna

Telefon 010-730 90 00 www.av.se

I Arbetsmiljöverkets författningssamling (AFS) publiceras myndighetens föreskrifter och allmänna råd.

Föreskrifter är bindande regler. Allmänna råd har en annan juridisk status än föreskrifter. Allmänna råd är inte bindande, utan innehåller rekommendationer om tillämpningen av föreskrifterna som anger hur någon kan eller bör handla i ett visst hänseende. De kan till exempel upplysa om lämpliga sätt att uppfylla kraven och visa på praktiska lösningar.

Observera att hänvisningar till författningar alltid avser författningens ursprungliga nummer. Senare ändringar och omtryck kan förekomma.

När det gäller ändringar och omtryck av Arbetarskyddsstyrelsens och Arbetsmiljöverkets författningar hänvisas till senaste Förteckning över föreskrifter och allmänna råd.



Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd med särskilda bestämmelser om personlig skyddsutrustning med anledning av covid-19;

AFS 2020:9

Utkom från trycket
den 27 november 2020

beslutade den 18 november 2020.

Arbetsmiljöverket föreskriver¹ följande med stöd av 18 § arbetsmiljöförordningen (1977:1166).

1 § Dessa föreskrifter är en specialreglering i förhållande till Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2001:3) om användning av personlig skyddsutrustning, och har företräde framför dem i tillämpliga delar.

Syfte

2 § Syftet med föreskrifterna är att bidra till att säkerställa tillgången till personlig skyddsutrustning för hälso- och sjukvårdspersonal, under den pågående covid-19-pandemin.

Syftet med föreskrifterna är också att ge vissa verksamheter rätt att använda Skyddsmask 90 under den pågående covid-19-pandemin.

¹Jfr:

Rådets direktiv 89/656/EEG av den 30 november 1989 om minimikrav för säkerhet och hälsa vid arbetstagares användning av personlig skyddsutrustning på arbetsplatsen (tredje särdirektivet enligt artikel 16.1 i direktiv 89/391/EEG) i lydelse enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1243 av den 20 juni 2019, samt

KOMMISSIONENS REKOMMENDATION (EU) 2020/403 av den 13 mars 2020 om förfaranden för bedömning av överensstämmelse och marknadsövervakning inom ramen för hotet från covid-19.

Vem föreskrifterna riktar sig till

3 § Tillverkare, importörer och distributörer av personlig skyddsutrustning som söker tillfälligt tillstånd från Arbetsmiljöverket omfattas av 4 §.

Tillverkare, importörer och distributörer av utrustning som meddelats tillfälligt tillstånd före den 1 januari 2021 omfattas av 5 §.

Arbetsgivare inom hälso- och sjukvård omfattas av 6–8 §§. Den som hyr in arbetskraft likställs med arbetsgivare i dessa föreskrifter. Även den som ensam eller gemensamt med familjemedlem driver yrkesmässig verksamhet utan anställd inom de uppräknade sektorerna, omfattas av bestämmelserna i 6–8 §§.

Arbetsgivare inom

1. ambulans- och räddningstjänst,
 2. Försvarmakten, Polismyndigheten och andra som ska upprätthålla allmän ordning, samt
 3. hälso- och sjukvården
- omfattas av 9 §.

Allmänna råd

Begreppet hälso- och sjukvård används här i bred bemärkelse, baserat på EU-kommissionens rekommendation, och omfattar därför fler verksamheter än de som avses i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).

Följande typer av verksamheter får arbeta med personlig skyddsutrustning som fått tillfälligt tillstånd av Arbetsmiljöverket, trots att den inte är CE-märkt:

- Åtgärder för att medicinskt förebygga, utreda och behandla sjukdomar och skador
- Sjuktransporter
- Omhändertagande av avlidna
- Äldreomsorg
- Hemtjänst
- Verksamhet som bedrivs enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, inklusive personlig assistans
- Arbete vid stödboenden och hem för vård eller boende
- Hem som drivs av Statens institutionsstyrelse
- Kriminalvård

- Tandvård
- Djurens hälso- och sjukvård
- Räddningstjänst

Tillfälligt tillstånd för personlig skyddsutrustning

4 § Tillverkare, importörer och distributörer kan söka tillfälligt tillstånd hos Arbetsmiljöverket² att tillverka, importera och distribuera personlig skyddsutrustning för bruk inom hälso- och sjukvård, som

1. omfattas av förordning (EU) 2016/425,
2. inte är CE-märkt enligt förordning (EU) 2016/425, och
3. skyddar mot smitta.

Personlig skyddsutrustning som är föremål för prövning enligt första stycket ska uppfylla de tillämpbara väsentliga hälso- och säkerhetskraven i förordning (EU) 2016/425. Skyddsutrustningen får inte komma in i de vanliga distributionskanalerna eller göras tillgänglig för andra användare än de som avses i 3 § andra stycket.

Tillfälliga tillstånd som meddelats av Arbetsmiljöverket före den 1 januari 2021

5 § Tillfälligt tillstånd som meddelats av Arbetsmiljöverket med giltighetstid till och med den 31 december 2020, för tillverkning, import och distribution av personlig skyddsutrustning som inte är CE-märkt, gäller även efter den 31 december 2020, dock längst till och med den 30 juni 2021.

Detta gäller under förutsättning att det tillfälliga tillståndet inte återkallats, och att den personliga skyddsutrustningen uppfyller de tillämpbara väsentliga hälso- och säkerhetskraven i förordning (EU) 2016/425 under tiden för det förlängda tillståndet.

² Jrf Regeringsbeslutet den 24 september 2020 om förlängt uppdrag att säkerställa ett förfarande för att även icke CE-märkt personlig skyddsutrustning ska kunna användas, A2020/01979/ARM.

Användning av personlig skyddsutrustning med tillfälligt tillstånd

6 § Arbetsgivare inom hälso- och sjukvården får, utan hinder av 3 § Arbetsmiljöverkets föreskrifter om användning av personlig skyddsutrustning, låta arbetstagare använda personlig skyddsutrustning som har fått ett tillfälligt tillstånd av Arbetsmiljöverket och som har tillhandahållits av en behörig myndighet.

Allmänna råd

Begreppet behörig myndighet kommer från Kommissionens rekommendation (EU) 2020/403 av den 13 mars 2020 om förfaranden för bedömning av överensstämmelse och marknadsövervakning inom ramen för hotet från covid-19. Begreppet omfattar en vidare krets än vad som normalt avses med myndighet i Sverige.

Behöriga att göra inköp är huvudmän för de verksamheter som, enligt vad som sägs i allmänna rådet till 3 §, får arbeta med personlig skyddsutrustning som fått tillfälligt tillstånd av Arbetsmiljöverket, liksom de aktörer som normalt köper in utrustning till sådana verksamheter. Även privata aktörer omfattas av begreppet. Därutöver är myndigheter och organisationer som har fått, eller får, regeringens uppdrag, behöriga att göra sådana inköp.

Användning av personlig skyddsutrustning efter den 30 juni 2021

7 § Arbetsgivare får låta arbetstagare använda personlig skyddsutrustning som har tillfälligt tillstånd av Arbetsmiljöverket, även efter att dessa föreskrifter har upphört, dock längst till och med den 31 december 2021.

Första stycket gäller under förutsättning att

1. inköp har gjorts senast den 30 juni 2021,
2. Kommissionens rekommendation (EU) 2020/403 fortfarande gäller, och
3. sista förbrukningsdag enligt tillverkaren inte har passerat.

Fortsatt användning av personlig skyddsutrustning efter att AFS 2020:2 upphört att gälla

8 § Arbetsgivare får låta arbetstagare använda personlig skyddsutrustning som har tillfälligt tillstånd av Arbetsmiljöverket även efter utgången av december 2020, dock längst till och med den 31 december 2021.

Första stycket gäller även när tillverkaren i bruksanvisningen angett att produkten får användas längst till och med den 31 december 2020, under förutsättning att

1. inköp skett i enlighet med AFS 2020:2,
2. Kommissionens rekommendation (EU) 2020/403 fortfarande gäller, och
3. sista förbrukningsdag enligt tillverkaren inte har passerat.

Skyddsmask 90

9 § Vad gäller användning av skyddsmask 90 och skyddsfilter 90 omfattas arbetsgivare inom

1. ambulans- och räddningstjänst,
2. Försvarsmakten, Polismyndigheten och andra som ska upprätthålla allmän ordning, samt
3. hälso- och sjukvården³,

endast av 2 och 4–12 §§ i Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2001:3) om användning av personlig skyddsutrustning.

Första stycket gäller under följande förutsättningar:

1. Arbetsgivaren ska i första hand välja andningsskydd som är CE-märkt enligt förordning (EU) 2016/425.
2. Arbetsgivaren ska säkerställa att skyddsmask 90 med skyddsfilter 90 ger motsvarande nominell skyddsfaktor som CE-märkt andningsskydd och filter.

³ Jrf KOMMISSIONENS REKOMMENDATION (EU) 2020/403 av den 13 mars 2020 om förfaranden för bedömning av överensstämmelse och marknadsövervakning inom ramen för hotet från covid-19.

-
1. Denna författning träder i kraft den 1 januari 2021.
 2. Författningen upphör att gälla vid utgången av juni 2021.

ERNA ZELMIN-EKENHEM

Torben Vincentsen

Anna Varg



ARBETSMILJÖ
VERKET

Arbetsmiljöverket · Box 9082, 171 09 Solna · Tel 010-7309000 · www.av.se

Utgivare: Anna Varg
ISBN 978-91-7930-685-4 · ISSN 1650-3163